

Таким чином, кожна країна вибираючи модель бюджетних відносин, враховує історичний вітчизняний досвід, стан ринкових відносин та його вплив на розвиток бізнесу, як легального, так і тіньового, який забезпечує наповнення державного бюджету. Тому ефективність кожної конкретної моделі залежить, в основному, від якості та обсягу бюджетних послуг для населення. Аналіз зарубіжного досвіду розвинутих європейських країн дає можливість стверджувати, що ефективність системи міжбюджетних відносин визначається не ступенем централізації/децентралізації бюджетної системи, не наявністю чи відсутністю регулюючих податків, не частками доходів/витрат центрального уряду, не обсягом і способами надання фінансової допомоги, а чітко встановленою та збалансованою системою всіх цих чинників, які точно відповідають особливостям держави.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В.Л., Данілов О.Д. Податкові системи зарубіжних країн: Навчальний посібник / В.Л. Андрущенко, О.Д. Данілов. Київ: Комп'ютер прес, 2004. – 300 с.
2. Тютюрюков Н.Н. Налоговые системы зарубежных стран: Европа и США. / Н.Н. Тютюрюков. Москва: Дашков и Ко, 2002.
3. Бюджетний менеджмент: навч. посіб. / В. П. Пантелєєв. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 412 с.

Сисюк С.В.

кандидат економічних наук, доцент,

Хомяк О. Р.

магістрант

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ДОГОВОРИ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ

Після проведення процедури закупівлі товарів підприємства – замовники повинні укласти договір на закупівлю. Відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» договір про закупівлю – «договір, що укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі та передбачає надання послуг, виконання робіт або набуття права власності на товари» [1].

Договори оформляють за результатами торгів дотримуючись норм Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України, з урахуванням особливостей, передбачених законом України «Про публічні закупівлі».

Укладення договору про закупівлю за результатами проведених торгів, є завершальним етапом всього процесу проведення процедури закупівлі. Замовнику та учаснику – переможцю процедур закупівель необхідно дотримуватися вимог щодо оформлення договорів, оскільки від цього залежить як цей договір буде виконуватись, чи може він в подальшому бути визнаний недійсним і т.д. Також, від того, які умови договору будуть прописані при його підписанні (в т. ч. і штрафні санкції) багато в чому залежить ефективність виконання договору. Законом «Про публічні закупівлі» передбачені такі строки для укладення договору про закупівлю (рис. 1)

Більш конкретна схема проведення розрахунків визначається в договорі.

28 грудня 2018 року, м. Тернопіль

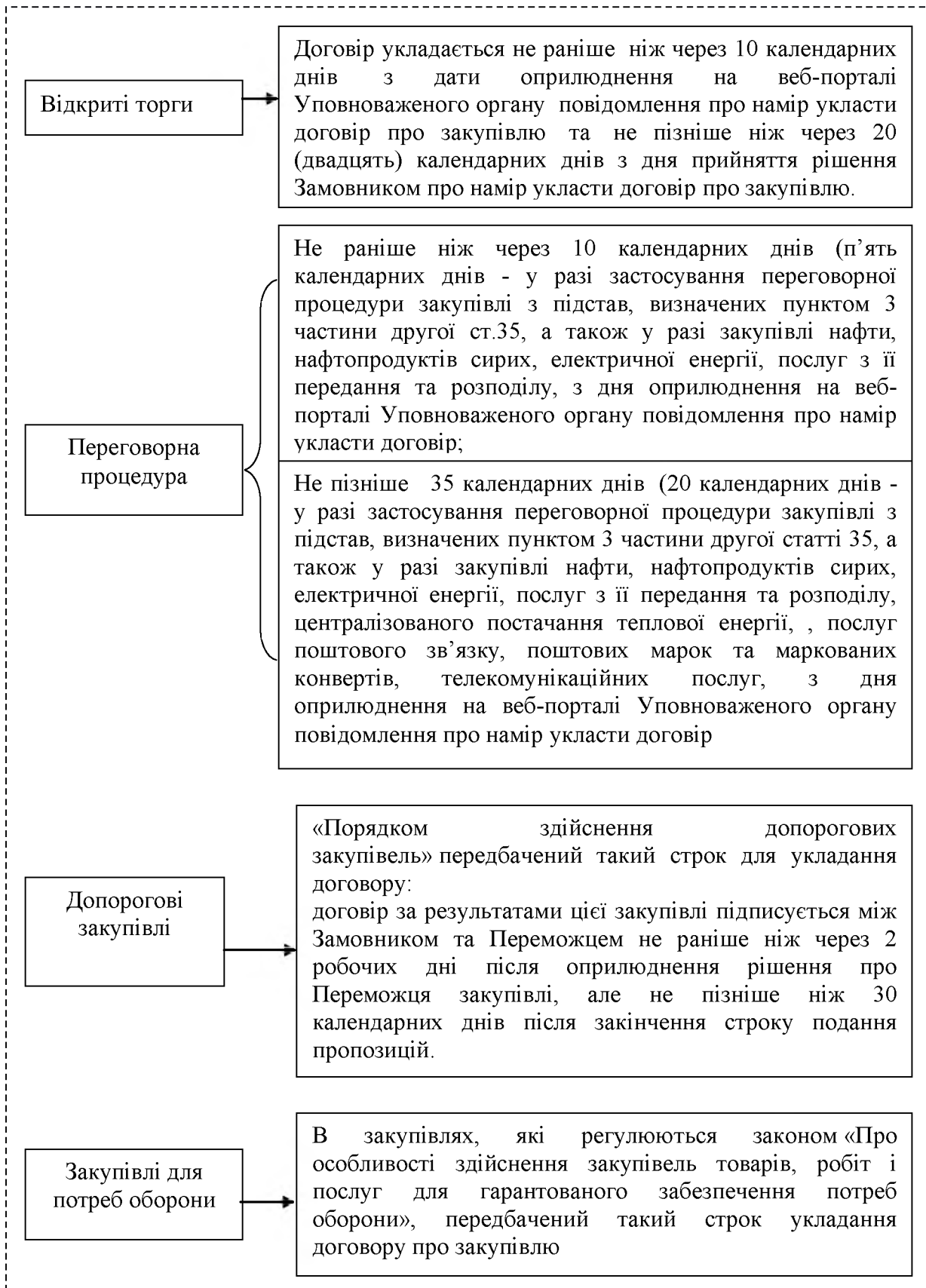

Рис. 1. Строки укладання договорів у публічних закупівлях

У торгах, які регулюються законом «Про публічні закупівлі» у разі наявності скарги по процедурі закупівлі до органу оскарження (АМКУ) перебіг строків для укладення договору зупиняється, до моменту винесення органом оскарження рішення по скарзі. Також законодавством передбачено, що істотні умови договору не повинні змінюватись після його підписання до виконання зобов'язань сторонами його умов, та містить вичерпний перелік з 8-ми підстав для внесення змін до договору про закупівлю. Контроль за дотриманням вимог щодо погодження, укладання, виконання та фінансування договорів може здійснюватися відділами правового забезпечення, бухгалтерського обліку та внутрішнього аудиту.

Реєстрація, зберігання та ведення реєстру договорів здійснюється відділом бухгалтерського обліку. Після укладання договорів всі його оригінальні примірники разом з додатками передаються до бухгалтерії. Договори також повинні бути обов'язково зареєстровані у Реєстрі договорів. Із зазначенням: порядкового номера; дати реєстрації та реєстраційного номера; найменування сторін договору; коду CPV та назву предмету закупівлі згідно Єдиного закупівельного словника; назву конкретного предмету договору; обсяг закупівлі; вартість закупівлі; терміну дії договору.

Укладання договорів та здійснення закупівель товарів, робіт та послуг призводить до виникнення зобов'язань та необхідності здійснення розрахунків. Оплату товарів, робіт та послуг за договорами здійснюють за рахунок коштів замовника. Підставою для проведення розрахунків між замовником та його контрагентами є укладений договір, належним чином оформлені накладні, податкові накладні та акти приймання-передачі наданих послуг (виконаних робіт).

Розрахунки при цьому здійснюються на умовах визначених у договорах за такими схемами:

- попередня оплата за наявності відповідного погодження головним розпорядником коштів (власником);
- оплата за результатами виконання договору;
- поетапна оплата за результатами виконання

Підсумовуючи зазначимо, що зобов'язання відповідно до НП(С)БОДС 128 «Зобов'язання» – заборгованість суб'єкта державного сектору, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів суб'єкта державного сектору, що втілюють у собі економічні вигоди або потенціал корисності[4].

До документів, які здійснюють регулювання розрахунків слід віднести: НП(С)БОДС 128 «Зобов'язання», Порядок реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, Господарський Кодекс України, Цивільний Кодекс України, ЗУ «Про банки і банківську діяльність», ЗУ «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», Інструкцію про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, ЗУ «Про публічні закупівлі».

Розпорядник або одержувач бюджетних коштів має право брати бюджетні зобов'язання за загальним фондом бюджету в межах бюджетних асигнувань, установлених кошторисом, за спеціальним фондом бюджету (або власними коштами комунального підприємства) в межах відповідних фактичних. Обсяг бюджетних зобов'язань, узятих установою протягом року, повинен забезпечити зменшення рівня заборгованості за бюджетними зобов'язаннями минулих періодів та недопущення виникнення заборгованості за бюджетними зобов'язаннями в поточному році.

Розпорядники та одержувачі бюджетних коштів за умови взяття бюджетного зобов'язання протягом 3 робочих днів з дати його виникнення подають до відповідного органу ДКСУ Реєстр бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів у двох

примірниках на паперових та електронних носіях та оригінали документів або їх копії, що підтверджують факт взяття бюджетного зобов'язання.

Установа за бажанням може сама визначити черговість погашення бюджетних фінансових зобов'язань, для чого подає до органу Державного казначейства графік погашення бюджетних фінансових зобов'язань довільної форми. Сума зобов'язання не повинна перевищувати загальну суму асигнувань на взяття зобов'язань на відповідну мету. Особливості обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів (а саме черговості платежів за захищеними статтями кошторису) застосовуються при взятті бюджетних фінансових зобов'язань за такими кодами економічної класифікації видатків: 2111 «Заробітна плата», 2120 «Нарахування на заробітну плату», 2200 «Використання товарів та послуг». Таким чином, враховуючи специфіку діяльності суб'єктів державного сектору слід виокремити особливості оплати за договорами :

– діяльність породжує контрагентів, виділення законодавством захищених статей видатків а отже, потребує механізму першочерговості здійснення розрахунків;

– гнучкість інформаційної бази щодо стану розрахункової дисципліни установ державного сектору;

– вибір оптимальної форми розрахунків.

Список використаних джерел

1. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VII, URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> (дата звернення: 14.05.2018).
2. Хорунжак Н. М. Публічні закупівлі: шляхи вирішення організаційних і контрольно-облікових проблем. *Сталій розвиток економіки*. 2016. № 3(32). С. 143-149.
3. Сисюк С. В. Проблеми й перспективи вдосконалення організації обліку в Україні: теоретико-прикладні аспекти і міжнародні вимоги. *Бізнес Інформ*. 2016. №9. С. 218–223.
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 128 «Зобов'язання»: Затверджено Наказом Міністерства фінансів України 24.12.2010 N 1629, URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0093-11>
5. Лучко М.Р., Зорій Н.М., Хорунжак Н.М. Контроль в державному секторі економіки: навч. посіб. Тернопіль: Економічна думка. 2015. 215 с.
6. Лучко М. Теорія контрактів: вибрані питання бухгалтерського обліку та аналізу / Михайло Лучко // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2016. — Вип. 2 (15). - С. 71-77.

Сисюк С.В.

кандидат економічних наук, доцент

Васюк С. О.

магістрант

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Бухгалтерський облік СДСЕ є найбільш регламентованим видом управлінської діяльності. Закони, укази, накази, розпорядження, положення, порядки, інструкції, методичні вказівки встановлюють правила ведення бухгалтерського обліку та є обов'язковими до виконання. Відповідно до статті 6 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову